JELKY ANDRÁS IPARMŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM
1084 Budapest, Rákóczi tér 4.
Tel.: 313 0030
e-mail: titkarsag@jelky.hu
www.jelky.hu

Osztályozó- és javítóvizsga szabályzat

Grafikus szaktörténet tantárgyból

4021301

Képző- és iparművészeti munkatárs
Művészeti grafikus szakirány
2026-2027. tanév

9. évfolyam

Tételek:

1. Melyek az írást megelőző jelrendszerek legrégebbi emlékei?
   -képírás, -fogalomírás, -szóírás, -szótagírás, -betűírás
   -őskori jelek, -rováspálcák, -csomójelek, -tulajdonjegy, -hírnökbot

2. Ismertesse az írás kialakulásának első helyszíneit!
   -Mezopotámia, -Egyiptom és más népek írástörténeti emlékei, írásrendszerei (Kínai, Héber, Bráhmi, Maja, Arab)

3. Ismertesse az alfabetikus írásokat!
   -Föníciai írás, - Görög írás

4. Vázolja fel hogyan alakult ki a latin betűs írásmód!
   -Latin írás, -capitalis, -rustica, -qadrat, -unciális, félunciális, -Karoling minuscula

5. Ismertesse a kézzel írott könyvek, kódexek kialakulását!
   -a kódex alapanyaga, -formai jellegzetességei (-ívek, -felépítés), -munkafolyamat, -miniatúra, -kódexekben alkalmazott betűk

6. Milyen magyarországi könyvtörténeti emlékeket ismer?
   -Pray kódex, -Gesta Hungarorum, -Nekcsei Biblia, -Képes krónika, -Corvinák

7. Ismertesse a könyvnyomtatás előzményeit!
   -Táblanyomtatás, -mozgatható betű, -metszetek

8. Ismertesse Guttenberg életét és munkásságát, és a könyvnyomtatás feltalálásának jelentőségét!
   -A nyomtatott könyv technikája, -patrica, -betűfém, -kézi öntőkészülék, -szedővas

9. Ismertesse példákon keresztül az ősnyomtatványok jellegzetességeit!
   -Cronica Hungarorum, -Thuróczy-krónika

10. Ismertesse a magyar könyvnyomtatás történetét!
    -Az első nyomdák, -Misztótfalusi Kis Miklós

11. Reneszánsz, barokk, klasszicista betűtervezés
    -jellegzetességei, -betűtípusok, -betűcsaládok

10. évfolyam

Tételek:

„1. Mutassa be a magasnyomtatás alapelvét, technikáját!
fajtái: kőmetszet, fametszet, lapdúc, linóleummetszet, cinkográfia, papírmetszet, gipszmetszet

2. Mutassa be magasnyomás kiemelkedő alkotói!
   Michael Wolgemut, Albrecht Dürer, Lucas Cranach, Hans Holbein, Thomas Bewick

3. Határozza meg, mi az eredeti grafika és az eredeti reprodukció, melyek a legfontosabb szempontrendszerek, grafikai szabályzók!
   eredeti grafika, reprodukciós grafika, technikák jelölései, nyomat számozása

4. Beszéljen a korai kínai és japán nyomatok kialakulásáról és jelentőségéről!

5. Mutassa be a kortárs képalkotásban a magasnyomtatás felhasználási lehetőségeit!
   kortárs fa- és linómetszet

6. Ismertesse a mélynyomtatási technikákat, eljárásokat!
   -rézkarc, -aqatinta, -lágyalap, -repesztés, -kréta modorú karc

7. Soroljon felnéhány fontosabb alkotót a mélynyomás történetéből!
   Martin Schongauer, Andrea Mantegna, Albrecht Dürer, Id. Pieter Bruegel, Rembrandt van Rijn, Francisco Goya

8. Mutassa be a könyvkötés technológiáit, a hagyományos kézzel készült és a gépi eljárásokat!
   Borító, gerinc, könyvtest, tartósság, nagyipari könyvgyártás

9. Ismertesse a síknyomtatás alapelve és technikáját!
   Ismertesse a litográfia eljárását, mutassa be a síknyomtatás technológiáját, a litográfiai nyomtatás, a szitanyomtatás és az ofszetnyomtatás kialakulását

10. Ismertesse a síknyomtatás (litográfia) főbb alkotóit!
    Soroljon fel és röviden jellemezzen minden stílushoz, helyhez kapcsolódóan híres alkotókat és alkotásaikat.

11. Ismertesse a szecesszió művészetét a grafikában és a tipográfiában!
    szecessziós betű, a bécsi szecesszió alkotói és jellemzői

12. Ismertesse a szitanyomás technikáját!
    sajátosságok, a szerigráfia művészei

13. Ismertesse avantgárd szellemiségét és hatását a húszas-harmincas évek grafikai tervezésére!
    Die Brücke, futurizmus, de Stilj, orosz konstruktivizmus, expresszionizmus, Art Déco

11. évfolyam

Tételek:

1. Mutassa be a Bauhaus kialakulását, történetét, stílusát és a Bauhaus oktatási módszerét!

2. Soroljon fel néhány fontosabb nemzetközi és magyar alkotót és jellemezze munkásságukat a Bauhausban!

3. Vázolja fel a kereskedelmi grafika kialakulását, itthon és külföldön!

4. Mutassa be a tervezőgrafikai műfajok kialakulását 19. századtól napjainkig! plakát, arculat, logo műfajának kialakulásának

4. Mutassa be a kortárs kereskedelmi grafika működési mechanizmusait, a grafikai ügynökségek és stúdiók felépítését!

5. Ismertesse a svájci tipográfiai stílus előzményeit, történetét, legfontosabb alkotóit!

6. Mik a posztmodern tervezőgrafika jellegzetességei, határozza meg a DTP fogalmát, ismertesse a nyolcvanas-kilencvenes évek magyar tervezőit és munkáit!

7. Ismertesse a groteszk betűk kialakulását, legfontosabb tervezőit és alkalmazási lehetőségeit, betűalkalmazási szabályokat, vizuális üzeneti lehetőségeit a kortárs tervezésben?

8. Vázolja az íráshordozók a papír megjelenésének történetét, (kínai papír, bambusz papír, bambusz papír, arab rongypapír, merített papír)!

9. Mutassa be az európai papírgyártást és a magyar papír történetét, alapanyagait, folyamatát!

10. Milyen nyomtatás utáni folyamatokat ismersz? Mi a vízjel?

12. évfolyam

Tételek:

1. Mutassa be a könyv és kiadvány előkészítésének folyamatát a könyvkiadóval való együttműködés fázisait.
2. Mutassa be a tördelési szabályokat, fogalmakat. Milyen szerepe van a betűtípusoknak az olvashatósághoz, milyen kritériumoknak kell egy kiadványnak megfelelnie tipográfiai szempontok szerint.
3. Mutassa be a könyvnyomtatás során használt illusztrációs típusokat. Milyen grafikai eljárásokat alkalmaztak a könyvek illusztrálásához?
4. Mutassa be a mai professzionális magas mély és síknyomtatási eljárások fajtáit technológiáját.
5. Mutassa be az ofszet nyomtatás előzményeit és a nyomtatásra szolgáló korai géptípusokat.
6. Írd le az ofszet nyomtatás technológiáját (Mi az eljárás lényege? Mi a CMYK?)
7. Milyen módon kell leadni egy munkát ofszet nyomtatáshoz? Magyarázd meg a következő fogalmakat: Kifutó, Vágójel, Proof, Felpakolás, Kilövés,
8. Magyarázd meg a következő fogalmakat: Színbontás, Nyomóforma készítés, Raszter, Rácsra bontás, Berakás, Felülnemesítés.
9. Mutassa be a tervezőgrafikai műfajok, milyen nyomtatott felületekre készülhetnek, mondjon kortárs példákat.
10. Mik azok a színrendszerek? Mi az RGB és mi a CMYK?
    - Mi a HSB színmód? Mit jelent a LAB kifejezés és mire dolgozták ki?
    - Mik a direkt színek, és milyen festékgyártó cégeket ismersz a világ piacán?
11. Mi a színmérés? Mi a színprofil? Milyen színkezelési problémák lehetnek?
12. Mit tudsz a látásról, mint érzékelésről? Mutasd be a szem részeit.
13. Mutasd be a fény fizikai jelenségeit.
14. Mi a fényelnyelés fogalma? Mik a spektrum színei?
15. Sorolj fel néhány kutatót, akik a fény és a színek jelenségeit vizsgálták?
16. Mit jelentenek a következő fogalmak:

- hideg-meleg kontraszt
- komplementer kontraszt
- szimultán kontraszt
- minőségi kontraszt
- mennyiségi kontraszt

<u>13. évfolyam</u>

Tételek:

1. Mutassa be az írás kialakulása, korai írásrendszereket, anyagokat, eszközöket.

2. Mutassa be a latin betű kialakulását.

3. Mutassa be a kódexet és fogalmát Európában és Magyarországon.

4. Mutassa be könyvnyomtatás folyamatát: tipográfia és illusztráció Európában a kezdetektől a 21. század elejéig.

5. Mutassa be a hazai könyvnyomtatás fontosabb alkotóit, emlékeit.

6. Mutassa be a betűtörténet történetét a kezdetektől a jelenkorig – betűanatómia, betűcsaládok, betűváltozatok, jelentős betűmetszők és -tervezők.

7. Mutassa be a tipográfia alapfogalmait a tördelés, kiadványszerkesztés folyamatát.

8. Mutassa be a hagyományos sokszorosító grafikai eljárások történetét: technikák és jeles művészek megemlítésével.

9. Mutassa be a mai professzionális magas mély és síknyomtatási eljárások fajtáit technológiáját.

10. Mutassa be a stílusokat, mozgalmakat, irányzatokat, alkotókat és műveiket – kísérleti és kereskedelmi tervezőgrafika a 20. században Európában és az Egyesült Államokban.

11. Mutassa be a kereskedelmi grafika műfajának kialakulását és jellemzőit.

12. Mutassa be a számítógépes technikák megjelenését a tervezőgrafikában és a nyomdaiparban.

13. Mutasson be tervezőgrafikai műfajokat.

14. Mutassa be a nyomtatási és nyomdai előkészítési technológiákat és nyomtatás utáni lehetőségeket.

15. Mutassa be a kortárs tervezőgrafika, nemzetközi és hazai vonatkozásait alkotóit.

16. Ismertesse a Hardver- és szoftver ismereteket a tervezőgrafika szempontjai szerint.